

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EÜ) nr 767/2008,

9. juuli 2008,

mis käsitleb viisainfosüsteemi (VIS) ja liikmesriikidevahelist teabevahetust lühiajaliste viisade kohta (VIS määrus)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut, eriti selle artikli 62 lõike 2 punkti b alapunkti ii ning artiklit 66,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

toimides asutamislepingu artiklis 251 sätestatud korras ⁽¹⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) Toetudes nõukogu 20. septembri 2001. aasta järeldustele ning Laekenis 2001. aasta detsembris, Seviljas 2002. aasta juunis, Thessalonikis 2003. aasta juunis ning Brüsselis 2004. aasta märtsis kokku tulnud Euroopa Ülemkogu järeldustele, on viisainfosüsteemi (VIS) loomine üks olulisemaid algatusi vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisega seotud Euroopa Liidu poliitikavaldkondade hulgas.
- (2) Nõukogu 8. juuni 2004. aasta otsusega 2004/512/EÜ viisainfosüsteemi (VIS) kehtestamise kohta ⁽²⁾ loodi VIS, mis on liikmesriikidevahelise viisateabe vahetamise süsteem.
- (3) Nüüd on vaja määratleda VISi eesmärk, funktsioonid ja ülesanded ning kehtestada liikmesriikidevahelise viisateabe vahetamise tingimused ja kord, et hõlbustada viisataotluste läbivaatamist ja asjakohaste otsuste vastuvõtmist, võttes arvesse 19. veebruaril 2004. aastal nõukogu poolt vastu võetud VISi arendamise suuniseid, ning anda komisjonile volitused VISi ülesehitamiseks.
- (4) Üleminekuperioodil peaks komisjon vastutama keskse viisainfosüsteemi, riiklike liideste ning keskse viisainfosüsteemi ja riiklike liideste vahelise sideinfrastruktuuri teatavate aspektide operatiivjuhtimise eest.

Pikaajalises perspektiivis ning pärast seda, kui komisjon on läbi viinud finants-, tegevus- ja korralduslike alternatiivide sisulist analüüsi sisaldava mõjuhindamise ning esitanud õigusloomega seotud ettepanekud, tuleks luua nende ülesannete täitmise eest vastutav alaline korraldusasutus. Üleminekuperiood ei tohiks kesta kauem kui viis aastat alates käesoleva määruse jõustumisest.

- (5) VISi eesmärk peaks olema parandada ühise viisapoliitika rakendamist, konsulaarkoostööd ning viisaid väljastavate keskasutuste vahelist konsulteerimist, hõlbustades viisataotlusi ja nendega seoses vastu võetud otsuseid käsitlevate andmete vahetamist liikmesriikide vahel, eesmärgiga lihtsustada viisa taotlemise korda ja takistada viisadega äritsemist, hõlbustada pettevastast võitlust ja kontrolli välispiiril asuvates piiripunktides ning liikmesriikide territooriumidel. VIS peaks samuti aitama tuvastada kõiki selliseid isikuid, kes ei täida või enam ei täida liikmesriikide territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise tingimusi, aitama kohaldada nõukogu 18. veebruari 2003. aasta määrust (EÜ) nr 343/2003 (millega kehtestatakse kriteeriumid ja mehhanismid selle liikmesriigi määramiseks, kes vastutab mõnes liikmesriigis kolmanda riigi kodaniku esitatud varjupaigataotluse läbivaatamise eest) ⁽³⁾ ning aitama hoida ära mis tahes liikmesriigi sisejulgeolekut ähvardavaid ohte.
- (6) Käesolev määrus põhineb ühist viisapoliitikat käsitleval *acquis*l. VISis töödeldavad andmed peaksid olema kindlaks määratud nende andmete põhjal, mis saadakse nõukogu 5. aprilli 2002. aasta otsusega 2002/354/EÜ (ühiste konsulaarjuhiste III osa kohandamise ja lisa 16 koostamise kohta) ⁽⁴⁾ kasutusele võetud viisataotluste ühtsest vormist, ning viisakleebisel oleval teabel, mis nähti ette nõukogu 29. mai 1995. aasta määrusega (EÜ) nr 1683/95 ühtse viisavormi kohta ⁽⁵⁾.
- (7) VIS tuleks siduda liikmesriikide riiklike süsteemidega, et võimaldada liikmesriikide pädevatel asutustel töödelda viisataotluste ning väljastatud viisade, viisade, mille andmisest on keeldutud, kehtetuks tunnistatud viisade ning tühistatud või pikendatud viisade andmeid.

⁽³⁾ ELT L 50, 25.2.2003, lk 1.

⁽⁴⁾ EÜT L 123, 9.5.2002, lk 50.

⁽⁵⁾ EÜT L 164, 14.7.1995, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi 7. juuni 2007. aasta seisukoht (ELT C 125 E, 22.5.2008, lk 118) ja nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsus.

⁽²⁾ ELT L 213, 15.6.2004, lk 5.

- (8) Andmete VISi sisestamise, muutmise, kustutamise ja päringute tegemise tingimuste ja korra kehtestamisel tuleb arvestada viisasad käsitlevates ühistes konsulaarjuhistes diplomaatilistele ja konsulaaresindustele ⁽¹⁾ („ühised konsulaarjuhistes“) sätestatud menetlusega.
- (9) Konventsiooni, millega rakendatakse 14. juuni 1985. aasta Schengeni lepingut Beneluxi Majandusliidu riikide, Saksamaa Liitvabariigi ja Prantsuse Vabariigi valitsuste vahel nende ühispiiridel kontrolli järkjärgulise kaotamise kohta ⁽²⁾ („Schengeni konventsioon“), artikli 17 lõike 2 kohaseks viisasad väljastavate keskasutustega konsulteerimiseks loodud võrgu tehnilised funktsioonid tuleb integreerida VISi.
- (10) Viisataotlejate usaldusväärse kontrolli ja isiku tuvastamise tagamiseks tuleb biomeetrilisi andmeid töödelda VISis.
- (11) On vaja kindlaks määrata liikmesriikide pädevad asutused, kelle nõuetekohaselt volitatud töötajatel on konkreetsete ülesannete täitmiseks tagatud kooskõlas käesoleva määrusega vajalikus ulatuses juurdepääs VISile, et sisestada, muuta või kustutada andmeid või teha päringuid.
- (12) Igasugune VISi andmete töötlemine peaks olema proportsionaalne taotletavate eesmärkidega ja vajalik pädevate asutuste ülesannete täitmiseks. VISi kasutamisel peaksid pädevad asutused tagama nende isikute, kelle kohta andmeid soovitakse, inimväärkuse ja puutumatus austamise ning ei tohiks diskrimineerida isikuid soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel.
- (13) Käesolevat määrust tuleks täiendada Euroopa Liidu lepingu VI jaotise alusel vastu võetud eraldi õigusaktiga, mis käsitleb sisejulgeoleku eest vastutavate asutuste juurdepääsu VISi andmetele.
- (14) Isikuandmeid ei tohi säilitada VISis kauem, kui see on vajalik VISi eesmärkide seisukohalt. Asjakohane on hoida andmeid maksimaalselt viis aastat, et viisataotlejate hindamisel, sealhulgas taotlejate heausksuse hindamisel, ning selliste ebaseaduslike sissereändajate registreerimisel, kes on võinud mingis etapis viisat taotleda, oleks võimalik võtta arvesse eelnevatel taotlustel esitatud andmeid. Lühem tähtaeg ei ole nimetatud eesmärkide saavutamiseks piisav. Andmed tuleks kustutada viie aasta möödumisel, välja arvatud juhul, kui neid on põhjust varem kustutada.
- (15) Tuleks sätestada täpsed eeskirjad, mis reguleeriksid VISi loomise ja toimimisega seotud kohustusi ning liikmesriikide kohustusi seoses riiklike süsteemide haldamise ning riigiasutuste juurdepääsuga andmetele.
- (16) Käesoleva määruse rikkumisega tekitatud kahju osas tuleks sätestada liikmesriikide vastutust käsitlevad eeskirjad. Komisjoni vastutus tekitatud kahju osas on sätestatud asutamislepingu artikli 288 teises lõigus.
- (17) Käesoleva määruse kohaldamisel rakendavad liikmesriigid isikuandmete töötlemisel Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiivi 95/46/EÜ (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽³⁾. Siiski tuleks selgitada teatavaid andmete töötlemise, andmesubjektide õiguste kaitsmise ja andmekaitse üle teostatava järelevalvega seonduva vastutuse aspekte.
- (18) Isikuandmete kaitsmisel kohaldatakse ühenduse institutsioonide ja asutuste tegevuse suhtes, mis on seotud VISi operatiivjuhtimise ülesannete täitmise, Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. detsembri 2000. aasta määrust (EÜ) nr 45/2001 (üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ühenduse institutsioonides ja asutustes ning selliste andmete vaba liikumise kohta) ⁽⁴⁾. Siiski tuleks selgitada teatavaid andmete töötlemise ja andmekaitse üle teostatava järelevalvega seonduva vastutuse aspekte.
- (19) Kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artikliga 28 loodud riiklikud järelevalveasutused peaksid jälgima, et liikmesriigid töötleksid isikuandmeid õiguspäraselt, ning määrusega (EÜ) nr 45/2001 ametisse määratud Euroopa andmekaitseinspektor peaks jälgima ühenduse institutsioonide ja asutuste tegevust seoses isikuandmete töötlemisega, võttes arvesse ühenduse institutsioonide ja asutuste piiratud ülesandeid andmete valdkonnas.

⁽¹⁾ ELT C 326, 22.12.2005, lk 1. Juhiseid on viimati muudetud nõukogu otsusega 2006/684/EÜ (ELT L 280, 12.10.2006, lk 29).

⁽²⁾ EÜT L 239, 22.9.2000, lk 19. Konventsiooni on viimati muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EÜ) nr 1987/2006 (ELT L 381, 28.12.2006, lk 4).

⁽³⁾ EÜT L 281, 23.11.1995, lk 31. Direktiivi on muudetud määrusega (EÜ) nr 1882/2003 (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1).

⁽⁴⁾ EÜT L 8, 12.1.2001, lk 1.

- (20) Euroopa andmekaitseinspektor ja riiklikud järelevalveasutused peaksid tegema üksteisega aktiivselt koostööd.
- (21) Et järelevalve käesoleva määruse kohaldamise üle oleks tõhus, tuleb seda korrapäraste ajavahemike järel hinnata.
- (22) Liikmesriigid peaksid kehtestama eeskirjad käesoleva määruse sätete rikkumise eest kohaldatavate karistuste kohta ning tagama nende rakendamise.
- (23) Käesoleva määruse rakendamiseks vajalikud meetmed tuleks vastu võtta kooskõlas nõukogu 28. juuni 1999. aasta otsusega 1999/468/EÜ, millega kehtestatakse komisjoni rakendusvolituste kasutamise menetlused ⁽¹⁾.
- (24) Käesolevas määruses austatakse põhiõigusi ja järgitakse põhimõtteid, mida on tunnustatud eelkõige Euroopa Liidu põhiõiguste hartaga.
- (25) Kuna käesoleva määruse eesmärke, nimelt ühise viisainfo-süsteemi kehtestamist ning ühiste kohustuste, tingimuste ja korra loomist liikmesriikidevaheliseks viisaandmete vahetamiseks ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada ning meetmete ulatust ja mõju silmas pidades on need paremini saavutatavad ühenduse tasandil, võib ühendus võtta meetmeid kooskõlas asutamislepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (26) Vastavalt Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Ühenduse asutamislepingu juurde lisatud Taani seisukohta käsitleva protokollide artiklitele 1 ja 2 ei osale Taani käesoleva määruse vastuvõtmisel, mistõttu see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav. Arvestades, et käesolev määrus põhineb Euroopa Ühenduse asutamislepingu kolmanda osa IV jaotise sätete kohaselt Schengeni *acquis*¹, peaks Taani vastavalt kõnealusel protokolli artiklile 5 otsustama kuue kuu jooksul pärast käesoleva määruse vastuvõtmist, kas ta rakendab seda oma siseriiklikus õiguses.
- (27) Islandi ja Norra puhul kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis* sätete, mis on seotud lepingu
- teatavaid rakenduseeskirju käsitleva nõukogu otsuse 1999/437/EÜ ⁽²⁾ artikli 1 punktis B osutatud valdkonnaga, edasiarendamist Euroopa Liidu Nõukogu, Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahel sõlmitud lepingu ⁽³⁾ (mis käsitleb Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi ühinemist nende Schengeni *acquis* sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses.
- (28) Tuleks luua kord, mis võimaldab Islandi ja Norra esindajatel ühineda komisjoni tema täidesaatva võimu teostamisel abistavate komiteede tööga. Sellist korda on kaalutud Euroopa Liidu Nõukogu ning Islandi Vabariigi ja Norra Kuningriigi vahelise kirj vahetuse vormis kokkuleppes Euroopa Komisjoni täitevvõimu teostamisel abistavate komisjonide kohta, ⁽⁴⁾ mis on lisatud põhjenduses 27 osutatud assotsiatsioonilepingule.
- (29) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis* sätete, milles Ühendkuningriik ei osale vastavalt nõukogu 29. mai 2000. aasta otsusele 2000/365/EÜ (Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi taotluse kohta võtta osa teatavatest Schengeni *acquis* sätetest), ⁽⁵⁾ ja nõukogu järgneva 22. detsembri 2004. aasta otsuse 2004/926/EÜ (Schengeni *acquis* osade jõustamise kohta Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigis) ⁽⁶⁾ edasiarendamist. Seetõttu ei osale Ühendkuningriik määruse vastuvõtmises ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (30) Käesolev määrus kujutab endast nende Schengeni *acquis* sätete edasiarendamist, milles Iirimaa ei osale vastavalt nõukogu 28. veebruari 2002. aasta otsusele 2002/192/EÜ (Iirimaa taotluse kohta osaleda teatavates Schengeni *acquis* sätetes) ⁽⁷⁾. Seetõttu ei osale Iirimaa määruse vastuvõtmises ning see ei ole tema suhtes siduv ega kohaldatav.
- (31) Šveitsi osas kujutab käesolev määrus endast nende Schengeni *acquis* sätete, mis kuuluvad otsuse 1999/437/EÜ artikli 1 punktis B osutatud valdkonda, loetuna

⁽²⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 31.

⁽³⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 36.

⁽⁴⁾ EÜT L 176, 10.7.1999, lk 53.

⁽⁵⁾ EÜT L 131, 1.6.2000, lk 43.

⁽⁶⁾ ELT L 395, 31.12.2004, lk 70.

⁽⁷⁾ EÜT L 64, 7.3.2002, lk 20.

⁽¹⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23. Otsust on muudetud otsusega 2006/512/EÜ (ELT L 200, 22.7.2006, lk 11).

koostoimes nõukogu otsuse 2004/860/EÜ⁽¹⁾ artikli 4 lõikega 1, edasiarendamist Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahel sõlmitud lepingu (mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni ühinemist Schengeni *acquis*' sätete rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega) tähenduses.

(32) Tuleks ette näha kord, mille alusel Šveitsi esindajad saaksid osaleda nende komiteede töös, kes abistavad komisjoni tema rakendusvolituste täitmisel. Sellist korda on kavandatud ühenduse ja Šveitsi kirjavahetuses, mis on lisatud põhjenduses 31 osutatud lepingule.

(33) Käesolev määrus on Schengeni *acquis*'l põhinev või sellega muul viisil seotud akt 2003. aasta ühinemisakti artikli 3 lõike 2 ja 2005. aasta ühinemisakti artikli 4 lõike 2 tähenduses,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

Käesolevas määruses määratletakse otsuse 2004/512/EÜ artikliga 1 loodud viisainfosüsteemi (VIS) eesmärk, funktsioon ning ülesanded. Määrusega kehtestatakse lühiajaliste viisade taotlusi ja vastu võetud otsuseid, sealhulgas otsuseid viisa kehtetuks tunnistamise, tühistamise või pikendamise kohta, käsitleva teabe liikmesriikide vahel vahetamise kord ja tingimused eesmärgiga hõlbustada nende taotluste läbivaatamist ja asjakohaste otsuste vastuvõtmist.

Artikkel 2

Eesmärk

VISI eesmärk on parandada ühise viisapoliitika rakendamist, konsulaarkoostööd ning viisasad väljastavate keskasutuste vahelist konsulteerimist, lihtsustades taotlusi ja nende suhtes tehtud otsuseid käsitleva teabe vahetamist liikmesriikide vahel, eesmärgiga

- hõlbustada viisa taotlemise korda;
- takistada varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi määramise kriteeriumidest möödaminemist;

⁽¹⁾ 25. oktoobri 2004. aasta otsus 2004/860/EÜ, mis käsitleb Euroopa Ühenduse nimel Euroopa Liidu, Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele lepingule Šveitsi Konföderatsiooni ühinemise kohta Schengeni *acquis*' rakendamise, kohaldamise ja edasiarendamisega, allkirjutamist ning selle teatud sätete ajutist kohaldamist (ELT L 370, 17.12.2004, lk 78).

- hõlbustada pettustevastast võitlust;
- hõlbustada kontrolli liikmesriikide välispiiril paiknevates piiripunktides ning liikmesriikide territooriumil;
- abistada kõigi selliste isikute tuvastamisel, kes ei täida või enam ei täida liikmesriikide territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise tingimusi;
- hõlbustada määruse (EÜ) nr 343/2003 kohaldamist;
- aidata kaasa mis tahes liikmesriigi sisejulgeolekut ähvardavate ohtude ärahoidmisele.

Artikkel 3

Andmete kättesaadavus terroriaktide ja teiste raskete kuritegude ärahoidmise, avastamise ja uurimise eesmärgil

1. Liikmesriikide määratud asutustel on õigus erandjuhtudel ja pärast põhjendatud kirjaliku või elektroonilise taotluse esitamist tutvuda artiklites 9–14 osutatud VISi teabega, kui on piisavalt alust uskuda, et VISis sisalduvate andmetega tutvumine aitab oluliselt kaasa terroriaktide ja teiste raskete kuritegude ärahoidmisele, avastamisele või uurimisele. Europolil on võimalik tutvuda VISiga oma volituste raames ja kui see on vajalik tema kohustuste täitmiseks.

2. Lõikes 1 osutatud tutvumine toimub keskse(te) juurdepääsupunkti(de) kaudu, kes vastutab/vastutavad range kooskõla tagamise eest seoses juurdepääsu tingimuste ja korraga, mis on kehtestatud nõukogu 23. juuni 2008. aasta otsusega 2008/633/JSK, mis käsitleb liikmesriikide määratud asutuste ja Europoli juurdepääsu viisainfosüsteemile (VIS) terroriaktide ja teiste raskete kuritegude ärahoidmise, avastamise ja uurimise eesmärgil⁽²⁾. Liikmesriigid võivad määrata põhiseaduslike või seaduslike nõuete täitmiseks kooskõlas oma korraldusliku ja haldusstruktuuriga vähemalt ühe keskse juurdepääsupunkti. Kiireloomulisel erandjuhul võivad kesksed juurdepääsupunktid vastu võtta kirjalikke, elektroonilisi või suulisi taotlusi ja kontrollida alles tagantjärele, kas kõik juurdepääsutingimused, kaasa arvatud kiireloomulise erandjuhtumi esinemine, on täidetud. Tagantjärele kontrollimine tehakse pärast taotluse töötlemist tarbetu viivitusega.

3. Lõikes 2 osutatud otsuse kohaselt VISist saadud andmeid ei edastata ega tehta kättesaadavaks kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile. Kiireloomulisel erandjuhul võib

⁽²⁾ Vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 129.

siiski kõnealuseid andmeid edastada või teha kättesaadavaks kolmandale riigile või rahvusvahelisele organisatsioonile eranditult terroriaktide ja teiste raskete kuritegude ärahoidmise ja avastamise eesmärgil ning nimetatud otsuses sätestatud tingimustel. Kooskõlas siseriikliku õigusega tagavad liikmesriigid registri pidamise kõnealuste andmeedastuste kohta ja taotluse alusel sellega tutvumise liikmesriikide andmekaitseasutuste poolt. Andmete edastamisele VISi andmed sisestanud liikmesriigi poolt kohaldatakse selle liikmesriigi õigust.

4. Käesolev määrus ei piira artiklis 6 osutatud asutuste poolt siseriikliku õiguse kohaselt ametikohustuste täitmisel avastatud mis tahes kriminaalset tegevust käsitleva teabe edastamist vastutavatele asutustele seonduvate kuritegude ärahoidmise, uurimise ja nende eest süüdimõistmise eesmärgil.

Artikkel 4

Mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

1. „viisa”:
 - a) „lühiajaline viisa” – vastavalt Schengeni konventsiooni artikli 11 lõike 1 punktis a sätestatud määratlusele;
 - b) „transiidiviisa” – vastavalt Schengeni konventsiooni artikli 11 lõike 1 punktis b sätestatud määratlusele;
 - c) „lennujaama transiidiviisa” – vastavalt ühiste konsulaarjuhiste I osa punktis 2.1.1 sätestatud määratlusele;
 - d) „piiratud territoriaalse kehtivusega viisa” – vastavalt Schengeni konventsiooni artikli 11 lõikes 2 ning artiklites 14 ja 16 sätestatud määratlusele;
 - e) „riiklik pikaajaline viisa, mis kehtib samal ajal lühiajalise viisana” – vastavalt Schengeni konventsiooni artiklis 18 sätestatud määratlusele;
2. „viisakleebis” – ühtne viisavorm vastavalt määruses (EÜ) nr 1683/95 sätestatud määratlusele;
3. „viisasid väljastavad asutused” – asutused, mis igas liikmesriigis vastutavad viisataotluste läbivaatamise ning seonduvate otsuste vastuvõtmise eest või viisade kehtetuks tunnistamise, tühistamise või pikendamise kohta tehtavate otsuste vastuvõtmise eest, sealhulgas viisasid väljastavate keskasutused ja asutused, mis vastutavad viisade väljastamise eest piiril vastavalt nõukogu 27. veebruari 2003. aasta määrusele (EÜ) nr 415/2003 viisade andmise kohta piiril, kaasa arvatud selliste viisade andmine läbisõidul olevatele meremeestele ⁽¹⁾;

4. „taotluse vorm” – ühiste konsulaarjuhiste 16. lisas toodud ühtne viisataotluse vorm;
5. „taotleja” – mis tahes isik, kelle suhtes kehtib vastavalt nõukogu 15. märtsi 2001. aasta määrusele (EÜ) nr 539/2001 (milles loetletakse kolmandad riigid, kelle kodanikel peab välispiiride ületamisel olema viisa, ja need kolmandad riigid, kelle kodanikud on sellest nõudest vabastatud) ⁽²⁾ viisanõue ning kes on esitanud viisataotluse;
6. „rühma liikmed” – viisataotlejad, kes on õiguslikel põhjustel kohustatud koos liikmesriigi territooriumile sisenema ja sealt lahkuma;
7. „reisidokument” – pass või sellega samaväärne dokument, mis lubab selle omanikul ületada välispiiri ning kuhu võib kanda viisa;
8. „vastutav liikmesriik” – liikmesriik, kes on sisestanud andmed VISi;
9. „isikusamasuse kontroll” – andmekogumite võrdlusprotsess väidetava isikusamasuse kindlakstegemiseks (üks-ühele kontroll);
10. „tuvastamine” – isikusamasuse kindlakstegemise protsess andmebaasis tehtava otsingu kaudu, mille käigus võrreldakse andmeid mitmete andmekogumitega (üks-mitmele kontroll);
11. „tähtnumbrilised andmed” – tähtede, numbrite, erimärkide, tühikute ja kirjavehämärkidena esitatud andmed.

Artikkel 5

Andmete liigid

1. VISis salvestatakse ainult järgmist liiki andmed:
 - a) artikli 9 lõigetes 1–4 ja artiklites 10–14 osutatud tähtnumbrilised andmed taotleja, viisataotluste, välja antud viisade, viisade andmisest keeldumiste ning kehtetuks tunnistatud, tühistatud või pikendatud viisade kohta;

⁽²⁾ EÜT L 81, 21.3.2001, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1932/2006 (ELT L 405, 30.12.2006, lk 23; parandatud väljaandes ELT L 29, 3.2.2007, lk 10).

⁽¹⁾ ELT L 64, 7.3.2003, lk 1.

- b) artikli 9 lõikes 5 osutatud fotod;
- c) artikli 9 lõikes 6 osutatud andmed sõrmejälgede kohta;
- d) artikli 8 lõigetes 3 ja 4 osutatud lingid teistele taotlustele.

2. Ilma et see piiraks artikli 34 kohast andmetöötlustegevust, ei salvestata VISis artiklis 16, artikli 24 lõikes 2 ja artikli 25 lõikes 2 osutatud VISi infrastruktuuri kaudu edastatud teateid.

Artikkel 6

Juurdepäas andmete sisestamiseks, muutmiseks, kustutamiseks ja päringute tegemiseks

1. Artikli 5 lõikes 1 osutatud juurdepäas VISile andmete sisestamiseks, muutmiseks või kustutamiseks kooskõlas käesoleva määrusega antakse eranditult viisid väljastavate asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajatele.

2. Juurdepäas VISile andmete kohta päringute tegemiseks antakse eranditult liikmesriikide nende asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajatele, kellel on artiklites 15–22 sätestatud eesmärkide kohane pädevus, piirdudes ulatusega, mis on vajalik nende ülesannete täitmiseks kooskõlas nende eesmärkidega ja mis on proportsionaalne taotletavate eesmärkidega.

3. Iga liikmesriik määrab pädevad asutused, kelle nõuetekohaselt volitatud töötajatel on juurdepäas VISile andmete sisestamiseks, muutmiseks, kustutamiseks või päringute tegemiseks. Iga liikmesriik edastab komisjonile viivitamata oma – sealhulgas artikli 41 lõikes 4 osutatud – asutuste nimekirja ning teatab selle mis tahes muudatustest. Kõnealuses nimekirjas täpsustatakse, millisel eesmärgil võib asutus VISis andmeid töödelda.

Komisjon avaldab kolme kuu jooksul pärast VISi töölerakendamist vastavalt artikli 48 lõikele 1 *Euroopa Liidu Teatajas* koondnimekirja. Nimekirja muutumise korral avaldab komisjon samal aastal ajakohastatud koondnimekirja.

Artikkel 7

Üldpõhimõtted

1. Kõik pädevad asutused, kellel on kooskõlas käesoleva määrusega VISile juurdepääsuõigus, tagavad, et VISi kasutamine on seoses pädevate asutuste ülesannete täitmisega vajalik, asjakohane ja proportsionaalne.

2. VISi kasutamisel tagavad kõik pädevad asutused, et selle käigus ei diskrimineerita taotlejaid ja viisa omanikke soo, rassilise või etnilise päritolu, usutunnistuse või veendumuste, puude, vanuse või seksuaalse sättumuse alusel ning austatakse täiel määral taotleja või viisa omaniku inimvääriskust ja puutumatumust.

II PEATÜKK

ANDMETE SISESTAMINE JA KASUTAMINE VIISASID VÄLJASTAVATE ASUTUSTE POOLT

Artikkel 8

Andmete sisestamise kord viisa taotlemisel

1. Taotluse vastuvõtmisel loob viisid väljastav asutus viivitamata taotlustoimiku, sisestades VISi artiklis 9 osutatud andmed, kui nimetatud andmed peab esitama taotleja.

2. Taotlustoimiku loomisel kontrollib viisid väljastav asutus VISist kooskõlas artikliga 15, kas mõni teine liikmesriik on VISis registreerinud konkreetse taotleja mõne varasema taotluse.

3. Kui mõni varasem taotlus on juba registreeritud, loob viisid väljastav asutus iga uue taotlustoimiku juurde lingi sama taotleja varem esitatud taotluse kohta loodud toimikule.

4. Kui taotleja reisib rühmas või koos oma abikaasa ja/või lastega, loob viisid väljastav asutus iga taotleja kohta taotlustoimiku ning lingid koos reisivate isikute taotluste juurde.

5. Kui õiguslikel põhjustel ei nõuta teatavate andmete esitamist või kui neid ei saa faktiliselt esitada, märgitakse vastava(te)le andmevälja(de)le „mittevajalik”. Sõrmejälgede puhul võimaldab süsteem artiklis 17 sätestatud eesmärkidel teha vahet juhtudel, mil sõrmejälgede andmist ei nõuta õiguslikel põhjustel, ja juhtudel, mil neid ei ole võimalik faktiliselt anda. Nelja aasta möödumisel kõnealune funktsionaalsus lõpeb, välja arvatud juhul, kui selle jätkamine kinnitatakse komisjoni otsusega artikli 50 lõikes 4 osutatud hindamise alusel.

Artikkel 9

Taotluse esitamisel sisestatavad andmed

Viisid väljastav asutus sisestab taotlustoimikusse järgmised andmed:

1. taotluse number;
2. olekuteave, mis näitab, et viisat taotletakse;

3. asutus, kellele taotlus esitati, sealhulgas tema asukoht, ning kas see asutus esindab teist liikmesriiki;
4. taotluse vormilt võetakse järgmised andmed:
- a) perekonnanimi, sünnijärgne perekonnanimi, varasem(ad) perekonnanimi (-nimed); eesnimi (-nimed); sugu, sünniaeg, -koht ja -riik;
- b) praegune kodakondsus ja sünnijärgne kodakondsus;
- c) reisidokumendi liik ja number, väljastanud asutus ning väljaandmise kuupäev ja kehtivusaja lõpp;
- d) taotluse esitamise koht ja kuupäev;
- e) taotletava viisa liik;
- f) üksikasjad isiku kohta, kes esitas kutse ja/või kes kohustub tasuma kutsutava elamiskulud viibimise ajal:
- i) füüsilise isiku puhul isiku perekonnanimi, eesnimi ja aadress;
- ii) ettevõtte või muu organisatsiooni puhul ettevõtte/organisatsiooni nimi ja aadress ning kõnealuse ettevõtte/organisatsiooni kontaktisiku perekonnanimi ja eesnimi;
- g) peamine sihtkoht ja kavatsetava külastuse kestus;
- h) reisi eesmärk;
- i) kavandatav saabumis- ja lahkumiskuupäev;
- j) kavandatavalt esimesena ületatav piir või kavandatav transiidi marsruut;
- k) elukoht;
- l) praegune töökoht ja tööandja; üliõpilaste puhul õppeasutuse nimi;
- m) alaealiste puhul taotleja isa ja/või ema perekonnanimi ja eesnimi(nimed);
5. taotleja foto vastavalt määrusele (EÜ) nr 1683/95;
6. taotleja sõrmejäljed vastavalt ühiste konsulaarjuhiste asjakohastele sätetele.

Artikkel 10

Viisa väljastamisel lisatavad andmed

1. Kui viisa väljastamise otsus on tehtud, lisab pädev viisasid väljastav asutus taotlustoimikusse järgmised andmed:

- a) olekuteave viisa väljastamise kohta;
- b) viisa väljastanud asutus, sealhulgas tema asukoht, ning kas kõnealune asutus andis viisa välja teise liikmesriigi nimel;
- c) viisa väljastamise otsuse vastuvõtmise koht ja kuupäev;
- d) viisa liik;
- e) viisakleebise number;
- f) territoorium, kus viisa omanikul on lubatud reisida kooskõlas ühiste konsulaarjuhiste vastavate sätetega;
- g) viisa kehtivusaja algus- ja lõpukuupäev;
- h) viisaga lubatud sisenemiste arv territooriumile, mille suhtes viisa kehtib;
- i) viisaga lubatud viibimise aeg;
- j) vajaduse korral teave selle kohta, et viisa on väljastatud eraldi lehel kooskõlas nõukogu 18. veebruari 2002. aasta määrusega (EÜ) nr 333/2002 ühtse vorminguga vormide kohta liikmesriigi väljastatud viisa kinnitamiseks isikutele, kelle reisidokumendi vormi koostav liikmesriik ei tunnusta ⁽¹⁾.

2. Kui taotlus võetakse tagasi või kui taotleja lõpetab viisa taotlemise enne, kui otsus viisa andmise kohta on vastu võetud, märgib viisasid väljastav asutus, kellele taotlus esitati, et taotlustoimik on nimetatud põhjustel suletud, näidates ära toimiku sulgemise kuupäeva.

⁽¹⁾ EÜT L 53, 23.2.2002, lk 4.

Artikkel 11

Taotluse läbivaatamise katkestamise korral lisatavad andmed

Juhtudel, mil teist liikmesriiki esindav viisasad väljastav asutus on sunnitud taotluse läbivaatamise katkestama, lisab ta taotlustoimikusse järgmised andmed:

1. olekuteave, mis näitab, et taotluse läbivaatamine on katkestatud;
2. taotluse läbivaatamise katkestanud asutus, sealhulgas tema asukoht;
3. taotluse läbivaatamise katkestamise otsuse vastuvõtmise koht ja kuupäev;
4. taotluse läbivaatamiseks pädev liikmesriik.

Artikkel 12

Viisa andmisest keeldumise korral lisatavad andmed

1. Kui võetakse vastu otsus viisa andmisest keeldumise kohta, lisab viisasad väljastav asutus, kes viisa andmisest keeldus, taotlustoimikusse järgmised andmed:

- a) olekuteave viisa andmisest keeldumise kohta;
 - b) viisa andmisest keeldunud asutus, sealhulgas tema asukoht;
 - c) viisa andmisest keeldumise otsuse vastuvõtmise koht ja kuupäev.
2. Taotlustoimikust peab (peavad) selguma ka viisa andmisest keeldumise põhjus(ed), milleks on üks või mitu järgmistest põhjustest:
- a) taotlejal ei ole kehtivat (kehtivaid) reisidokumenti (reisidokumente);
 - b) taotleja reisidokument on vale/järeletehtud/võltsitud;
 - c) taotleja ei suuda tõendada kavatsetava viibimise eesmärki ja tingimusi; peetakse konkreetseks ohuks ebaseadusliku sisserände seisukohast ühiste konsulaarjuhiste V osa kohaselt;
 - d) taotleja on kuuekuulise ajavahemiku jooksul juba viibinud liikmesriigi territooriumil kolm kuud;

e) taotlejal puuduvad piisavad elatusvahendid, arvestades riigis viibimise kestust ja olemust, või päritoluriiki või transiidiriiki naasmiseks vajalikud vahendid;

f) asjaomase isiku suhtes on sisestatud riiki sisenemise keelamiseks hoiatusteadete Schengeni infosüsteemis (SIS) ja/või riiklikus registris;

g) leitakse, et taotleja kujutab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. märtsi 2006. aasta määruse (EÜ) nr 562/2006 (millega kehtestatakse isikute üle piiri liikumist reguleerivad ühenduse eeskirjad (Schengeni piirieskirjad) ⁽¹⁾) artikli 2 lõike 19 tähenduses ohtu avalikule korrale, sisejulgeolekule või mis tahes liikmesriigi rahvusvahelistele suhetele või rahvatervisele.

Artikkel 13

Viisa kehtetuks tunnistamise või tühistamise või selle kehtivusaja lühendamise korral lisatavad andmed

1. Kui on tehtud otsus viisa kehtetuks tunnistada või tühistada või selle kehtivusaega lühendada, lisab viisasad väljastav asutus, kes asjaomase otsuse langetas, taotlustoimikusse järgmised andmed:

- a) olekuteave, mis näitab, et viisa on kehtetuks tunnistatud või tühistatud või selle kehtivusaega on lühendatud;
- b) viisa kehtetuks tunnistatud või tühistatud või selle kehtivusaega lühendanud asutus, sealhulgas tema asukoht;
- c) otsuse vastuvõtmise koht ja kuupäev;
- d) uus viisa kehtivusaja lõppemise kuupäev, kui see on asjakohane;
- e) viisakleebise number, kui viisa kehtivusaega lühendatakse uue viisakleebise väljastamisega.

2. Taotlustoimikust peab (peavad) selguma ka viisa kehtetuks tunnistamise, tühistamise või selle kehtivusaja lühendamise põhjus(ed), milleks on

- a) kehtetuks tunnistamise või tühistamise puhul üks või mitu artikli 12 lõikes 2 loetletud põhjustest;

⁽¹⁾ ELT L 105, 13.4.2006, lk 1. Määrust on muudetud määrusega (EÜ) nr 296/2008 (ELT L 97, 9.4.2008, lk 60).

b) otsuse korral lühendada viisa kehtivusaega üks või mitu järgmistest põhjustest:

- i) viisa omaniku väljasaatmine;
- ii) piisavate elatusvahendite puudumine esialgu kavandatud viibimise ajaks.

Artikkel 14

Viisa pikendamise korral lisatavad andmed

1. Kui võetakse vastu otsus viisa pikendamise kohta, lisab viisasad väljastav asutus, kes viisat pikendas, taotlustoimikusse järgmised andmed:

- a) olekuteave viisa pikendamise kohta;
- b) viisat pikendanud asutus, sealhulgas tema asukoht;
- c) otsuse vastuvõtmise koht ja kuupäev;
- d) viisakleebise number, kui viisat pikendatakse uue viisa väljastamisega;
- e) pikendatud kehtivusaja algus- ja lõpukuupäev;
- f) lubatud viibimise pikendatud kestus;
- g) territoorium, kus viisa omanikul on lubatud reisida kooskõlas ühiste konsulaarjuhiste vastavate sätetega;
- h) pikendatud viisa liik.

2. Taotlustoimikust peab (peavad) selguma ka viisa pikendamise põhjus(ed), milleks on üks või mitu järgmistest põhjustest:

- a) vääramatut jõud;
- b) humanistlikud kaalutlused;
- c) mõjuvad ametialased põhjused;
- d) mõjuvad isiklikud põhjused.

Artikkel 15

VISI kasutamine taotluste läbivaatamiseks

1. Pädev viisasad väljastav asutus tutvub taotluste läbivaatamiseks ja taotluste kohta otsuste vastuvõtmiseks, sealhulgas viisade kehtetuks tunnistamise, tühistamise, nende kehtivusaja pikendamise või lühendamise kohta tehtavate otsuste vastuvõtmiseks, VISi andmetega kooskõlas vastavate sätetega.

2. Lõikes 1 osutatud eesmärgil võimaldatakse pädevale viisasad väljastavale asutusele juurdepääs VISile päringute tegemiseks järgmistest andmetest ühe või mitme kohta:

- a) taotluse number;
- b) artikli 9 lõike 4 punktis a osutatud andmed;
- c) artikli 9 lõike 4 punktis c osutatud reisidokumendil olevad andmed;
- d) artikli 9 lõike 4 punktis f osutatud füüsilise isiku puhul perekonnanimi, eesnimi ja aadress või ettevõtte/organisatsiooni puhul nimi ja aadress;
- e) sõrmejäljed;
- f) viisakleebise number ja mis tahes varasema viisa väljastamiskuupäev.

3. Kui lõikes 2 loetletud andmetest ühe või mitme alusel tehtud otsingust selgub, et taotlejat käsitlevad andmed on VISis registreeritud, võimaldatakse pädevale viisasad väljastavale asutusele juurdepääs artikli 8 lõigete 3 ja 4 kohas(t)ele taotlustoimiku(te)le ja lingitud taotlustoimiku(te)le üksnes lõikes 1 osutatud eesmärgil.

Artikkel 16

VISI kasutamine päringute tegemiseks ja dokumentide taotlemiseks

1. Taotlusi käsitlevate päringute teostamiseks viisasad väljastavate keskasutuste vahel vastavalt Schengeni konventsiooni artikli 17 lõikele 2 edastatakse päringutaotlused ja vastused neile kooskõlas käesoleva artikli lõikega 2.

2. Taotluse läbivaatamise eest vastutav liikmesriik edastab VISile päringutaotluse koos taotluse numbriga, märkides ära liikmesriigi või liikmesriigid, kellelt päringut taotletakse.

VIS edastab taotluse osutatud liikmesriigile või liikmesriikidele.

Liikmesriik või liikmesriigid, kellelt päringut taotletakse, edastavad vastuse VISile ning see edastab vastuse taotluse esitanud liikmesriigile.

3. Lõikes 2 sätestatud menetlust võib rakendada ka teabevahetuseks piiratud territoriaalse kehtivusega viisade väljaandmise korral ja konsulaarkoostööga seotud muude teadete edastamiseks

ning taotluste edastamiseks, kus pädevatel viisasid väljastavatel asutustel palutakse saata reisidokumentide või muude taotlusele lisatud dokumentide koopiaid, ning nimetatud dokumentide elektrooniliste versioonide edastamiseks. Pädevad viisasid väljastavad asutused vastavad taotlusele viivitamata.

4. Käesoleva artikliga kooskõlas edastatud isikuandmeid kasutatakse eranditult viisasid väljastavate keskasutuste vaheliste päringute tegemiseks ning konsulaarkoostöök.

Artikkel 17

Andmete kasutamine aruannete ja statistika koostamiseks

Järgmiste andmete kohta võivad pädevad viisasid väljastavad asutused päringuid esitada üksnes aruannete ja statistika koostamiseks, ilma et neil oleks võimalus teha kindlaks üksiktaotleja isik:

1. olekuteave;
2. pädev viisasid väljastav asutus, sealhulgas selle asukoht;
3. taotleja praegune kodakondsus;
4. esimesena ületatud piir;
5. taotluse esitamise või viisat puudutava otsuse vastuvõtmise kuupäev ja koht;
6. taotletud või välja antud viisa liik;
7. reisidokumendi liik;
8. viisa või viisataotluse kohta vastu võetud otsuste põhjendused;
9. viisa andmisest keeldunud pädev viisasid väljastav asutus, sealhulgas selle asukoht, ning keeldumise kuupäev;
10. juhtumid, mil sama taotleja esitas viisataotluse rohkem kui ühele asutusele, näidates ära asjaomased viisasid väljastavad asutused, sealhulgas nende asukoha, ning keeldumiste kuupäevad;
11. reisi eesmärk;
12. juhtumid, mille puhul artikli 9 lõikes 6 osutatud andmeid ei olnud faktiliselt võimalik kooskõlas artikli 8 lõike 5 teise lausega esitada;

13. juhtumid, mille puhul artikli 9 lõikes 6 osutatud andmeid ei olnud võimalik õiguslikel põhjustel kooskõlas artikli 8 lõike 5 teise lausega esitada;

14. juhtumid, mille puhul viisat keelduti väljastamast isikule, kellel ei olnud võimalik faktiliselt esitada artikli 9 lõikes 6 osutatud andmeid kooskõlas artikli 8 lõike 5 teise lausega.

III PEATÜKK

TEISTE ASUTUSTE JUURDEPÄÄS ANDMETELE

Artikkel 18

Juurdepääs andmete isikusamasuse kontrollimiseks välispiiridel asuvates piiripunktides

1. Liikmesriikide välispiiridel asuvates piiripunktides kooskõlas Schengeni piirieskirjadega kontrolle tegevatele pädevatele asutustele võimaldatakse kooskõlas lõigetega 2 ja 3 juurdepääs otsingute tegemiseks viisakleebise numbril alusel koos viisaomaniku sõrmejälgede kontrolliga üksnes viisaomaniku isikusamasuse ja/või viisa autentsuse kontrollimiseks ja/või kontrollimaks, kas on täidetud Schengeni piirieskirjade artikli 5 kohased liikmesriigi territooriumile sisenemise tingimused.

2. Kõige kauem kolm aastat pärast VISi tegevuse algust võib otsingut teha ainult viisakleebise numbril alusel. Üks aasta pärast tegevuse algust võib kolmeaastast ajavahemikku kooskõlas artikli 49 lõikega 3 vähendada, kui on tegemist õhupiiridega.

3. Viisaomanike puhul, kelle sõrmejälgi ei saa kasutada, tehakse otsing ainult viisakleebise numbril alusel.

4. Kui lõikes 1 loetletud andmete alusel tehtud päringust selgub, et viisaomanikku käsitlevad andmed on VISis registreeritud, võimaldatakse pädevale piirikontrolliasutusele juurdepääs VISile artikli 8 lõike 4 kohasest taotlustoimikust ning sellega lingitud taotlustoimiku(te)st pärinevate järgmiste andmetega tutvumiseks üksnes lõikes 1 osutatud eesmärgil:

- a) artikli 9 lõigetes 2 ja 4 osutatud olekuteave ning taotluse vormilt võetud andmed;
- b) fotod;
- c) välja antud, kehtetuks tunnistatud, tühistatud viisa(de) või pikendatud või lühendatud kehtivusajaga viisa(de) kohta sisestatud andmed, millele on osutatud artiklites 10, 13 ja 14.

5. Juhtudel, mil viisaomaniku isikusamasuse või viisa kontrollimine ei õnnestu või kui viisaomaniku isikusamasuse, viisa ja/või reisidokumendi autentsuse suhtes on kahtlusi, on nimetatud pädevate asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajatel juurdepääs andmetele kooskõlas artikli 20 lõigetega 1 ja 2.

Artikkel 19

Juurdepääs andmetele viisade kontrollimiseks liikmesriikide territooriumil

1. Asutustele, kes on liikmesriikide territooriumil pädevad kontrollima, kas liikmesriikide territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise tingimused on täidetud, võimaldatakse juurdepääs päringute tegemiseks viisakleebise numbri alusel koos viisaomaniku sõrmejälgede kontrolliga või viisakleebise numbri alusel üksnes viisaomaniku isikusamasuse ja/või viisa autentsuse kontrollimiseks ja/või selleks, et kontrollida, kas on täidetud liikmesriigi territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise tingimused.

Viisaomanike puhul, kelle sõrmejälgi ei saa kasutada, tehakse otsing ainult viisakleebise numbri alusel.

2. Kui lõikes 1 loetletud andmete alusel tehtud päringust selgub, et viisaomanikku käsitlevad andmed on VISis registreeritud, võimaldatakse pädevale asutusele juurdepääs VISile artikli 8 lõike 4 kohasest taotlustoimikust ning sellega lingitud taotlustoimiku(te)st pärinevate järgmiste andmetega tutvumiseks üksnes lõikes 1 osutatud eesmärgil:

- a) artikli 9 lõigetes 2 ja 4 osutatud olekuteave ning taotluse vormilt võetud andmed;
- b) fotod;
- c) välja antud, kehtetuks tunnistatud või tühistatud viisa(de) või pikendatud või lühendatud kehtivusajaga viisa(de) kohta sisestatud andmed, millele on osutatud artiklites 10, 13 ja 14.

3. Juhtudel, mil viisaomaniku isikusamasuse või viisa kontrollimine ei õnnestu või kui viisaomaniku isikusamasuse, viisa ja/või reisidokumendi autentsuse suhtes on kahtlusi, on nimetatud pädevate asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajatel juurdepääs andmetele kooskõlas artikli 20 lõigetega 1 ja 2.

Artikkel 20

Juurdepääs andmetele isiku tuvastamiseks

1. Asutustele, kes on kooskõlas Schengeni piirieskirjadega pädevad välispiiridel asuvates piiripunktides või liikmesriikide

territooriumil kontrollima, kas liikmesriikide territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise tingimused on täidetud, võimaldatakse juurdepääs päringute tegemiseks isiku sõrmejälgede alusel üksnes iga sellise isiku tuvastamiseks, kes ei täida või enam ei täida liikmesriigi territooriumile sisenemise, seal viibimise või elamise tingimusi.

Kui selle isiku sõrmejälgi ei saa kasutada või sõrmejälgede alusel ei õnnestu päringut teha, tehakse otsing artikli 9 lõike 4 punktis a ja/või c osutatud andmete alusel; sellise otsingu võib teha koos artikli 9 lõike 4 punktis b osutatud andmetega.

2. Kui lõikes 1 loetletud andmete alusel tehtud otsingust selgub, et taotlejat käsitlevad andmed on VISis registreeritud, võimaldatakse pädevale asutusele juurdepääs VISile artikli 8 lõike 4 kohasest taotlustoimikust ning sellega lingitud taotlustoimiku(te)st pärinevate järgmiste andmetega tutvumiseks üksnes lõikes 1 osutatud eesmärgil:

- a) taotluse number, olekuteave ja asutus, kellele taotlus esitati;
- b) artikli 9 lõikes 4 osutatud taotluse vormilt võetud andmed;
- c) fotod;
- d) artiklites 10 ja 14 osutatud andmed, mis on sisestatud mis tahes välja antud, tagasi lükatud, kehtetuks tunnistatud, tühistatud või pikendatud või lühendatud kehtivusajaga viisa või viisataotluse kohta, mille läbivaatamine on katkestatud.

3. Juhul kui isikul on viisa, on pädevatel asutustel juurdepääs VISile esmalt kooskõlas artikliga 18 või 19.

Artikkel 21

Juurdepääs andmetele varjupaigataotluse eest vastutajate kindlakstegemiseks

1. Pädevatel varjupaigaasutustel on juurdepääs VISile varjupaigataotleja sõrmejälgede alusel päringute tegemiseks üksnes varjupaigataotluse läbivaatamise eest vastutava liikmesriigi kindlakstegemise eesmärgil vastavalt määruse (EÜ) nr 343/2003 artiklitele 9 ja 21.

Kui selle isiku sõrmejälgi ei saa kasutada või sõrmejälgede alusel ei õnnestu päringut teha, tehakse otsing artikli 9 lõike 4 punktis a ja/või c osutatud andmete alusel; sellise otsingu võib teha koos artikli 9 lõike 4 punktis b osutatud andmetega.

2. Kui lõikes 1 loetletud andmete alusel tehtud otsingust selgub, et VISis on registreeritud välja antud viisa, mille kehtivusaeg lõppes kuni kuus kuud enne varjupaigataotluse esitamist, ja/või pikendatud viisa, mille kehtivusaeg lõppes kuni kuus kuud enne varjupaigataotluse esitamist, võimaldatakse pädevale varjupaigaasutusele juurdepääs VISile järgmiste taotlustoimikust pärinevate andmetega ning punktis g osutatud artikli 8 lõike 4 kohaste abikaasa ja laste andmetega tutvumiseks üksnes lõikes 1 osutatud eesmärgil:

- a) taotluse number ja viisa väljastanud või pikendanud asutus ning kas kõnealune asutus andis viisa välja teise liikmesriigi nimel;
- b) taotluse vormilt pärinevad andmed, millele on osutatud artikli 9 lõike 4 punktides a ja b;
- c) viisa liik;
- d) viisa kehtivusaeg;
- e) plaanitud viibimise kestus;
- f) fotod;
- g) artikli 9 lõike 4 punktides a ja b osutatud andmed ning lingitud taotlustoimiku(te)s sisalduvad abikaasat ja lapsi käsitlevad andmed.

3. VISis sisalduvate andmetega võivad vastavalt käesoleva artikli lõigetele 1 ja 2 tutvuda üksnes määruse (EÜ) nr 343/2003 artikli 21 lõikes 6 osutatud määratud riiklikud asutused.

Artikkel 22

Juurdepääs andmetele varjupaigataotluse läbivaatamises

1. Pädevatel varjupaigaasutustel on juurdepääs VISile vastavalt määruse (EÜ) nr 343/2003 artiklile 21 varjupaigataotleja sõrmejälgede alusel päringute tegemiseks üksnes varjupaigataotluste läbivaatamise eesmärgil.

Kui selle isiku sõrmejälgi ei saa kasutada või sõrmejälgede alusel ei õnnestu päringut teha, tehakse otsing artikli 9 lõike 4 punktis a ja/või c osutatud andmete alusel; sellise otsingu võib teha koos artikli 9 lõike 4 punktis b osutatud andmetega.

2. Kui lõikes 1 loetletud andmete alusel tehtud otsingust selgub, et VISis on registreeritud välja antud viisa, võimaldatakse

pädevale varjupaigaasutusele juurdepääs VISile järgmiste artikli 8 lõike 3 kohaselt taotleja kohta loodud taotlustoimikust ja lingitud taotlustoimiku(te)st pärinevate andmetega ning punktis e osutatud artikli 8 lõike 4 kohaste abikaasa ja laste andmetega tutvumiseks üksnes lõikes 1 osutatud eesmärgil:

- a) taotluse number;
- b) artikli 9 lõike 4 punktides a, b ja c osutatud taotluse vormilt võetud andmed;
- c) fotod;
- d) välja antud, kehtetuks tunnistatud, tühistatud või pikendatud või lühendatud kehtivusajaga viisade kohta sisestatud andmed, millele on osutatud artiklites 10, 13 ja 14;
- e) artikli 9 lõike 4 punktides a ja b osutatud andmed abikaasa ja laste lingitud taotlustoimiku(te) kohta.

3. VISis sisalduvate andmetega võivad vastavalt käesoleva artikli lõigetele 1 ja 2 tutvuda üksnes määruse (EÜ) nr 343/2003 artikli 21 lõikes 6 osutatud määratud riiklikud asutused.

IV PEATÜKK

ANDMETE SÄILITAMINE JA MUUTMINE

Artikkel 23

Andmete säilitamise aeg

1. Taotlustoimikuid säilitatakse VISis maksimaalselt viis aastat, ilma et see piiraks artiklites 24 ja 25 sätestatud kustutamist või artiklis 34 sätestatud kirjendamist.

Säilitamisaeg algab

- a) viisa väljaandmise korral viisa kehtivusaja lõppemisel;
- b) viisa pikendamise korral viisa uue kehtivusaja lõppemisel;
- c) viisataotluse tagasivõtmise, sulgemise või selle läbivaatamise katkestamise korral taotlustoimiku VISis loomise kuupäeval;
- d) viisa väljastamisest keeldumise, selle kehtetuks tunnistamise, lühendamise või tühistamise korral kuupäeval, mil viisasid väljastav asutus tegi vastava otsuse.

2. Lõikes 1 osutatud säilitamisaja lõppedes kustutab VIS automaatselt artikli 8 lõigetes 3 ja 4 osutatud taotlustoimiku ja lingi(d) sellele toimikule.

Artikkel 24

Andmete muutmine

1. Üksnes vastutaval liikmesriigil on õigus enda poolt VISi sisestatud andmeid muuta selliste andmete parandamise või kustutamise teel.

2. Kui mõnel liikmesriigil on tõendeid, mis võimaldavad väita, et VISis töödeldavad andmed on ebatäpsed või et andmeid töödeldi VISis vastuolus käesoleva määrusega, teatab ta sellest viivitamata vastutavale liikmesriigile. Selline teade võidakse edastada VISi infrastruktuuri kaudu.

3. Vastutav liikmesriik kontrollib asjaomaseid andmeid ning vajaduse korral parandab või kustutab need viivitamata.

Artikkel 25

Andmete ennetähtaegne kustutamine

1. Artikli 8 lõigetes 3 ja 4 osutatud taotlustoimikud ja lingid, mis on seotud taotlejaga, kes on saanud enne artikli 23 lõikes 1 osutatud säilitusaja lõppu mis tahes liikmesriigi kodakondsuse, kustutab VISist viivitamata vastava(d) taotlustoimiku(d) ja lingid loonud liikmesriik.

2. Iga liikmesriik teatab vastutavale liikmesriigile / vastutavatele liikmesriikidele viivitamata, kui taotlejale on antud vastava liikmesriigi kodakondsus. Selline teade võidakse edastada VISi infrastruktuuri kaudu.

3. Kui kohus või apellatsiooninõukogu on viisa andmisest keeldumise tühistanud, peab viisa andmisest keeldunud liikmesriik artiklis 12 osutatud andmed viivitamata kustutama, niipea kui viisa andmisest keeldumise tühistamise otsus on lõplik.

V PEATÜKK

TOIMIMINE JA VASTUTUS

Artikkel 26

Operatiivjuhtimine

1. Korraldusasutus, mida rahastatakse Euroopa Liidu eelarvest, vastutab keskse viisainfosüsteemi ja riiklike liideste

operatiivjuhtimise eest pärast üleminekuperioodi. Korraldusasutus tagab koostöös liikmesriikidega, et keskse viisainfosüsteemi ja riiklike liideste puhul kasutatakse alati parimat kättesaadavat tehnoloogiat, mille kohta tehakse tasuvusanalüüs.

2. Korraldusasutus vastutab samuti keskse viisainfosüsteemi ja riiklike liideste vahelise sideinfrastruktuuriga seonduvate järgmistele ülesannetele eest:

- a) järelevalve;
- b) turvalisus;
- c) liikmesriikide ja teenuseosutaja vaheliste suhete koordineerimine.

3. Komisjon vastutab kõikide muude keskse viisainfosüsteemi ja riiklike liideste vahelise sideinfrastruktuuriga seonduvate ja eelkõige järgmistele ülesannetele eest:

- a) eelarve täitmise ülesanded;
- b) soetamine ja uuendamine;
- c) lepinguküsimused.

4. Üleminekuperioodil, enne kui korraldusasutus asub oma ülesandeid täitma, vastutab komisjon VISi operatiivjuhtimise eest. Komisjon võib nimetatud juhtimise ja eelarve täitmisega seotud ülesanded vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002, mis käsitleb Euroopa ühenduste üldelarve suhtes kohaldatavat finantsmäärust, ⁽¹⁾ usaldada kahe erineva liikmesriigi avalik-õiguslikele asutustele.

5. Iga lõikes 4 osutatud avalik-õiguslik asutus peab vastama eelkõige järgmistele valikukriteeriumidele:

- a) ta peab tõendama, et tal on pikaajaline kogemus suuremahulise infosüsteemi käitamisel;
- b) tal peab olema pikaajaline kogemus suuremahulise infosüsteemi hooldamise ja turvanõuete alal;
- c) tal peab olema piisaval hulgal kogenud töötajaid, kellel on rahvusvahelise koostöö keskkonnas töötamiseks vajalikud erialased teadmised ja keeleoskus nii, nagu seda eeldab VIS;

⁽¹⁾ EÜT L 248, 16.9.2002, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 1525/2007 (ELT L 343, 27.12.2007, lk 9).

d) tal peab olema turvaline ja tema vajadustest lähtuvalt ehitatud infrastruktuurirajatis, mis on eelkõige võimeline dubleerima suuremahulisi infosüsteeme ja tagama nende pideva toimimise, ning

e) ta peab töötama halduskeskkonnas, mis võimaldab ülesandeid nõuetekohaselt täita ja mis tahes huvide konflikti vältida.

6. Komisjon teavitab enne mis tahes sellist delegeerimist – nagu on osutatud lõikes 4 – ning hiljem korrapäraste ajavahemike järel Euroopa Parlamenti ja nõukogu delegeerimise tingimustest, delegeerimise täpsest ulatusest ning asutustest, kellele ülesanded on delegeeritud.

7. Juhul kui komisjon delegeerib üleminekuperioodi vältel oma vastutuse vastavalt lõikele 4, tagab ta, et seejuures austataks täielikult asutamislepingus sätestatud institutsioonilise süsteemiga kehtestatud piiranguid. Komisjon tagab eelkõige, et kõnealune delegeerimine ei avaldaks ebasoovitavat mõju ühelegi ühenduse õiguse alusel loodud tõhusale kontrollimehhanismile, olgu selleks siis Euroopa Kohus, kontrollikoda või Euroopa andmekaitseinspektor.

8. VISi operatiivjuhtimine hõlmab kõiki ülesandeid, mis on vajalikud VISi pidevaks toimimiseks (seitse päeva nädalas ööpäev läbi) kooskõlas käesoleva määrusega, eelkõige süsteemi tõrgeteta toimimiseks vajalikku hooldust ja tehnilist arendustööd, tagamaks, et süsteem töötab operatiivse kvaliteedi seisukohalt rahuldaval tasemel, eelkõige seoses konsulaarjuhiste kohaselt keskandmebaasist päringu tegemiseks kuluva ajaga, mis peaks olema nii lühike kui võimalik.

9. Ilma et see piiraks määrusega (EMÜ, Euratom, ESTÜ) nr 259/68⁽¹⁾ kehtestatud Euroopa ühenduste ametnike personalieeskirjade artikli 17 kohaldamist, kohaldab korraldusasutus ametisaladuse hoidmise eeskirju või muid samaväärseid konfidentsiaalsuskohustusi kõigi oma töötajate suhtes, kes töötavad VISi andmetega. Nimetatud konfidentsiaalsuskohustust kohaldatakse ka pärast seda, kui kõnealused töötajad on oma ameti- või töökohalt lahkunud või nende sellekohane tegevus on lõpetatud.

Artikkel 27

Keskse viisainfosüsteemi asukoht

Keskse VISi põhisisüsteem, mis teostab tehnilist järelevalvet ja täidab haldusfunktsiooni, asub Prantsusmaal Strasbourgis ja keskse VISi varusüsteem, mis suudab tagada keskse VISi põhisisüsteemi kõik funktsioonid viimase rikke korral, asub Austrias Sankt Johann im Pongaus.

⁽¹⁾ EÜT L 56, 4.3.1968, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ, Euratom) nr 337/2007 (ELT L 90, 30.3.2007, lk 1).

Artikkel 28

Seos riiklike süsteemidega

1. VIS ühendatakse liikmesriigi riikliku süsteemiga asjaomase liikmesriigi riikliku liidese kaudu.

2. Iga liikmesriik määrab riikliku asutuse, mis võimaldab artikli 6 lõigetes 1 ja 2 osutatud pädevate asutuste juurdepääsu VISile, ning ühendab kõnealuse riikliku asutuse riikliku liideseaga.

3. Liikmesriigid järgivad andmete töötlemise automatiseeritud korda.

4. Iga liikmesriik vastutab

a) riikliku süsteemi edasiarendamise eest ja/või selle VISile kohandamise eest vastavalt otsuse 2004/512/EÜ artikli 2 lõikele 2;

b) oma riikliku süsteemi korraldamise, haldamise, toimimise ja hoolduse eest;

c) pädevate riiklike asutuste nõuetekohaselt volitatud töötajate käesoleva määruse kohase VISile juurdepääsu kontrollimise ja korraldamise eest ning töötajate ja nende profiilide loetelu loomise ja korrapärase ajakohastamise eest;

d) riiklike süsteemide kulude katmise eest, samuti nende kulude katmise eest, mis on seotud kõnealuste süsteemide ühendamise riiklike liidestega, sealhulgas riikliku liidese ja riikliku süsteemi vahelise sideinfrastruktuuriga seotud investeerimis- ja tegevuskulud.

5. Enne loa saamist VISis säilitatavate andmete töötlemiseks peavad VISile juurdepääsu õigust omavate asutuste töötajad läbima andmete turvalisust ja andmekaitset käsitlevate eeskirjade alase nõuetekohase väljaõppe ning neile jagatakse teavet kõigi asjakohaste kuritegude ja karistuste kohta.

Artikkel 29

Kohustused andmete kasutamisel

1. Iga liikmesriik tagab andmete seadusliku töötlemise ning eelkõige, et VISis töödeldavatele andmetele on oma ülesannete täitmiseks juurdepääs üksnes nõuetekohaselt volitatud töötajatel kooskõlas käesoleva määrusega. Vastutav liikmesriik tagab eelkõige

a) andmete seadusliku kogumise;

- b) andmete seadusliku edastamise VISi; isikusamasuse tuvastamiseks, kaasa arvatud tagasisaatmise eesmärgil, kui on täidetud järgmised tingimused:
- c) andmete täpsuse ja ajakohasuse VISi edastamise hetkel.
2. Korraldusasutus tagab, et VISi käitatakse kooskõlas käesoleva määruse ja selle artikli 45 lõikes 2 nimetatud rakendus-eeskirjadega. Korraldusasutus teeb eelkõige järgmist:
- a) võtab vajalikud meetmed tagamaks keskse VISi ning keskse VISi ja riiklike liideste vahelise sideinfrastruktuuri turvalisuse, ilma et see piiraks iga liikmesriigi kohustuste täitmist;
- b) tagab, et VISis töödeldavatele andmetele oleks käesolevast määrusest tulenevate korraldusasutuse ülesannete täitmiseks juurdepääs üksnes nõuetekohaselt volitatud töötajatel.
3. Korraldusasutus teatab Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile meetmetest, mida ta võtab lõike 2 alusel.

Artikkel 30

VISi andmete hoidmine riiklikes toimikutes

1. VISist saadud andmeid võib hoida riiklikes toimikutes ainult juhul, kui see on üksikjuhtumil vajalik, kooskõlas VISi eesmärgi ja asjakohaste, sealhulgas andmekaitset käsitlevate seadusesätetega ning mitte kauem, kui see kõnealusel üksikjuhtumil vajalik on.
2. Lõige 1 ei piira liikmesriigi õigust hoida riiklikes toimikutes selle liikmesriigi poolt sinna sisestatud andmeid.
3. Andmete kasutamist vastuolus lõigetega 1 ja 2 käsitatakse väärkasutusena liikmesriikide õiguse alusel.

Artikkel 31

Andmete edastamine kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele

1. Käesoleva määruse kohaselt VISis töödeldud andmeid ei edastata ega tehta kättesaadavaks kolmandatele riikidele ega rahvusvahelistele organisatsioonidele.
2. Erinevalt lõikest 1 võib artikli 9 lõike 4 punktides a, b, c, k ja m osutatud andmeid edastada või teha kättesaadavaks lisas loetletud kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele, kui see on üksikjuhtumil vajalik kolmanda riigi kodanike

- a) komisjon on vastu võtnud otsuse isikuandmete asjakohase kaitse kohta kõnealuses kolmandas riigis kooskõlas direktiivi 95/46/EÜ artikli 25 lõikega 6 või ühenduse ja kõnealuse kolmanda riigi vahel kehtib tagasisivõtmislepung või kohaldatakse direktiivi 95/46/EÜ artikli 26 lõike 1 punkti d sätteid;
- b) kolmas riik või rahvusvaheline organisatsioon on nõus kasutama andmeid ainult sellel eesmärgil, milleks need esitati;
- c) andmed edastatakse või tehakse kättesaadavaks kooskõlas ühenduse õiguse, eriti tagasisivõtmislepungute, ning andmed edastanud või kättesaadavaks teinud liikmesriigi õiguse asjakohaste sätetega, kaasa arvatud andmete turvalisuse ja andmekaitse kohta kehtivate õigusnormidega, ning
- d) andmed VISi sisestanud liikmesriik või liikmesriigid on andnud oma nõusoleku.

3. Kõnealune isikuandmete edastamine kolmandatele riikidele või rahvusvahelistele organisatsioonidele ei piira pagulaste ja rahvusvahelist kaitset taotlevate isikute õigusi, eelkõige seoses tagasisaatmise mittelubamisega.

Artikkel 32

Andmete turvalisus

1. Vastutav liikmesriik tagab andmete turvalisuse enne nende edastamist riiklikusse liidesesse ning edastamise ajal. Iga liikmesriik tagab VISist saadud andmete turvalisuse.
2. Iga liikmesriik võtab seoses riikliku süsteemiga vajalikke meetmeid, mis hõlmavad ka turvakava, et
- a) füüsiliselt kaitsta andmeid, sealhulgas koostades situatsiooniplane kriitilise tähtsusega infrastruktuuri kaitseks;
- b) hoida ära loata isikute juurdepääsu riiklikele rajatistele, kus liikmesriik teeb VISi eesmärkidega seotud toiminguid (kontroll rajatisse sisenemisel);

c) hoida ära andmekandjate lugemine, kopeerimine, muutmine või kustutamine vastava loata isikute poolt (andmekandjate kontroll);

Artikkel 33

Vastutus

d) hoida ära andmete sisestamine vastava loata isikute poolt ja salvestatud isikuandmete kontrollimine, muutmine või kustutamine vastava loata isikute poolt (salvestuskontroll);

1. Kõikidel isikutel või liikmesriikidel, kes on kannatanud kahju ebaseadusliku andmetöötlustoimingu või mis tahes käesoleva määrusega vastuolus oleva toimingu tagajärjel, on õigus saada vastutavalt liikmesriigilt hüvitist tekitatud kahju eest. Kõnealune liikmesriik vabastatakse täielikult või osaliselt vastutusest, kui ta tõendab, et ei ole vastutav kahju põhjustanud sündmuse eest.

e) hoida ära andmete volitamata töötlemine VISis ja VISis töödeldavate andmete mis tahes volitamata muutmine või kustutamine (andmesisestuse kontroll);

2. Kui VISile tekitatakse kahju seetõttu, et liikmesriik ei ole täitnud käesolevast määrusest tulenevaid kohustusi, loetakse see liikmesriik kõnealuse kahju eest vastutavaks, välja arvatud juhul, kui korraldusasutus või muu liikmesriik ei ole võtnud mõistlikke meetmeid kahju vältimiseks või selle mõju minimeerimiseks.

f) tagada, et VISi kasutamisel oleks volitatud isikutel juurdepääs üksnes nende pädevusse kuuluvatele andmetele, kasutades eranditult individuaalseid ja kordumatuid kasutajatunnuseid ning konfidentsiaalseid juurdepääsuviise (juurdepääsu kontroll);

3. Lõigetes 1 ja 2 nimetatud kahju eest liikmesriigi vastu esitatavaid hüvitusenoodeid käsitletakse kostja liikmesriigi õiguse kohaselt.

g) tagada, et kõik VISile juurdepääsu õigusega asutused loovad profiilid, mis kirjeldavad nende isikute ülesandeid ja vastutust, kellel on õigus andmetele juurde pääseda, andmeid sisestada, ajakohastada, kustutada ja otsida, ning teevad need profiilid artiklis 41 osutatud riiklikele järelevalveasutustele nende nõudmisel viivitamata kättesaadavaks (töötajate profiilid);

Artikkel 34

Kirjendamine

h) tagada, et on võimalik kontrollida ja kindlaks teha, millistele asutustele on isikuandmeid andmesideseadmeid kasutades edastatud (sidekontroll);

1. Iga liikmesriik ja korraldusasutus registreerivad kõik VISis tehtavad andmetöötlustoimingud. Need kirjed näitavad artikli 6 lõikes 1 ning artiklites 15–22 osutatud juurdepääsu eesmärki, kuupäeva ja kellaega, edastatud andmete liiki vastavalt artiklitele 9–14, otsingus kasutatud andmete liiki vastavalt artikli 15 lõikele 2, artiklile 17, artikli 18 lõigetele 1 kuni 3, artikli 19 lõikele 1, artikli 20 lõikele 1, artikli 21 lõikele 1 ja artikli 22 lõikele 1 ning andmeid sisestanud või neid kasutanud asutuse nime. Lisaks registreerib iga liikmesriik isikud, kes on nõuete kohaselt volitatud andmeid sisestama või saama.

i) tagada võimalus kontrollida ja kindlaks määrata, missuguseid andmeid on VISis töödeldud, millal, kes ja millisel eesmärgil seda on teinud (andmesalvestuse kontroll);

2. Selliseid kirjeid võib kasutada ainult andmekaitsega seotud andmetöötluse lubatavuse järelevalve eesmärgil ja andmekaitse tagamiseks. Kirjeid tuleb asjakohaste meetmetega kaitsta volitamata isikute eest ja aasta möödudes pärast artikli 23 lõikes 1 osutatud säilitamise aja lõppu kustutada, kui neid ei vajata juba alanud järelevalvemenetluses.

j) hoida eelkõige asjakohaste krüpteerimistehnikate abil ära andmete loata lugemine, kopeerimine, muutmine või kustutamine andmete VISi või VISist edastamise ajal või andmekandjate transportimise ajal (transpordikontroll);

Artikkel 35

Enesekontroll

k) teostada järelevalvet käesolevas lõikes osutatud turvameetmete tõhususe üle ja võtta asutusesisese järelevalvega seoses vajalikke korralduslikke meetmeid kooskõla tagamiseks käesoleva määrusega (enesekontroll).

3. Korraldusasutus võtab vajalikke meetmeid, et saavutada lõikes 2 esitatud eesmärgid seoses VISi kasutamisega, kaasa arvatud turvakava vastuvõtmine.

Liikmesriigid tagavad, et iga VISi andmetele juurdepääsu luba omav asutus võtab käesoleva määruse järgimiseks vajalikud meetmed ning teeb vajaduse korral koostööd riikliku järelevalveasutusega.

*Artikkel 36***Karistused**

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed, et tagada VISi sisestatud andmete väärkasutuse eest karistamine, sealhulgas sise-riikliku õiguse kohaste haldus- ja/või kriminaalkaristustega, mis on tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad.

VI PEATÜKK

ÕIGUSED JA JÄRELEVALVE ANDMEKAITSE ÜLE*Artikkel 37***Õigus teabele**

1. Vastutav liikmesriik teatab taotlejatele ning artikli 9 lõike 4 punktis f osutatud isikutele:

- a) artikli 41 lõikes 4 osutatud vastutava töötaja nime koos tema kontaktandmetega;
- b) andmete VISis töötlemise eesmärgi;
- c) andmete saajate kategooriad, kaasa arvatud artiklis 3 osutatud asutused;
- d) andmete säilitamisaja;
- e) asjaolu, et taotluse läbivaatamiseks on andmete kogumine kohustuslik;
- f) asjaolu, et taotlejatel on juurdepääsuõigus nendega seotud andmetele ning õigus taotleda nendega seotud ebakorreksete andmete parandamist või nendega seotud ebaseaduslikult säilitatud andmete kustutamist, sealhulgas õigus saada teavet nimetatud õiguste kasutamise korra kohta ning saada nende artikli 41 lõikes 1 osutatud riiklike järelevalveasutuste kontaktandmed, kes vaatavad läbi isikuandmete kaitset käsitlevad kaebused.

2. Lõikes 1 osutatud teave edastatakse kirjalikult taotlejale, kui artikli 9 lõigetes 4, 5 ja 6 osutatud andmed taotluse vormilt, foto ja sõrmejälgede andmed on kogutud.

3. Lõikes 1 osutatud teave edastatakse artikli 9 lõike 4 punktis f osutatud isikutele vormidel, millele peavad alla kirjutama kutse, ülalpidamise ja majutuse olemasolu tõendavad isikud.

Nimetatud isikute poolt alla kirjutatud vormi puudumisel esitatakse kõnealune teave vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artiklile 11.

*Artikkel 38***Õigus andmetega tutvuda, neid parandada ja kustutada**

1. Igal isikul on õigus teada saada, missugused andmed on tema kohta VISis salvestatud ja milline liikmesriik need VISile edastas, ilma et see piiraks kohustust esitada muud teavet vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artikli 12 punktile a. Loa andmetega tutvumiseks võib anda üksnes liikmesriik. Iga liikmesriik registreerib kõik sellised juurdepääsutaotlused.

2. Iga isik võib nõuda teda käsitlevate ebatäpsete andmete parandamist ja ebaseaduslikult salvestatud andmete kustutamist. Parandamise ja kustutamise viib läbi vastutav liikmesriik viivitamata vastavalt oma õigus- ja haldusnormidele.

3. Kui lõike 2 kohane nõue esitatakse muule kui vastutavale liikmesriigile, võtavad liikmesriigi asutused, kellele nõue esitati, 14 päeva jooksul ühendust vastutava liikmesriigi asutustega. Vastutav liikmesriik kontrollib ühekuulise tähtaja jooksul andmete täpsust ning nende VISis töötlemise seaduslikkust.

4. Kui selgub, et VISis salvestatud andmed on ebatäpsed või salvestatud ebaseaduslikult, parandab või kustutab vastutav liikmesriik kõnealused andmed vastavalt artikli 24 lõikele 3. Vastutav liikmesriik teatab viivitamata kirjalikult asjaomasele isikule teda käsitlevate andmete parandamiseks või kustutamiseks võetud meetmetest.

5. Kui vastutav liikmesriik ei nõustu sellega, et VISis salvestatud andmed on ebatäpsed või salvestatud ebaseaduslikult, teatab ta viivitamata kirjalikult asjaomasele isikule, miks ta ei kavatse viimasega seotud andmeid parandada või kustutada.

6. Vastutav liikmesriik annab asjaomasele isikule ka teavet selle kohta, milliseid abinõusid viimane võib kasutada, kui esitatud selgitus ei ole talle vastuvõetav. Kõnealune teave hõlmab – muu hulgas artikli 41 lõikes 1 osutatud riiklikelt järelevalveasutustelt saadavat – teavet selle kohta, kuidas esitada hagi või kaebus kõnealuse liikmesriigi pädevatele asutustele või kohtule ning missugust abi võib asjaomase liikmesriigi õigus- ja haldusnormide kohaselt saada.

*Artikkel 39***Andmekaitset käsitlevate õiguste tagamiseks tehtav koostöö**

1. Liikmesriigid teevad artikli 38 lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud õiguste jõustamiseks aktiivselt koostööd.
2. Iga liikmesriigi riiklik järelevalveasutus abistab või nõustab vastava taotluse korral vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artikli 28 lõikele 4 asjaomast isikut tema andmete parandamist või kustutamist käsitleva õiguse kasutamisel.
3. Andmed edastanud vastutava liikmesriigi riiklik järelevalveasutus ja selle liikmesriigi riiklikud järelevalveasutused, kellele taotlus esitati, teevad sel eesmärgil koostööd.

*Artikkel 40***Õiguskaitsevahendid**

1. Iga liikmesriigi igal isikul on õigus esitada hagi või kaebus selle liikmesriigi pädevale asutusele või kohtule, kes ei andnud artikli 38 lõigetega 1 ja 2 ette nähtud juurdepääsu temaga seotud andmetele või õigust lasta need andmed parandada või kustutada.
2. Artikli 39 lõike 2 kohane riiklike järelevalveasutuste abi jääb kogu menetluse ajaks kättesaadavaks.

*Artikkel 41***Riikliku järelevalveasutuse teostatav järelevalve**

1. Asutus või asutused, kelle iga liikmesriik on määranud ning kellel on direktiivi 95/46/EÜ artiklis 28 nimetatud volitused (edaspidi „riiklik järelevalveasutus“), teostab/teostavad sõltumatult järelevalvet artikli 5 lõikes 1 osutatud isikuandmete kõnealuse liikmesriigi poolt töötlemise seaduslikkuse üle, sealhulgas andmete edastamine VISi ja sealt väljavõtete tegemine.
2. Riiklik järelevalveasutus tagab, et vähemalt kord nelja aasta jooksul viiakse kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste auditistandarditega läbi riiklikus süsteemis toimivate andmetöötlustoimingute audit.
3. Liikmesriigid tagavad, et nende riiklikul järelevalveasutusel on piisavalt ressursse neile käesoleva määrusega usaldatud ülesannete täitmiseks.
4. Isikuandmete VISis töötlemisega seoses määrab iga liikmesriik asutuse, kes on vastutav töötleja vastavalt direktiivi 95/46/EÜ artikli 2 punktide d ja kellel on keskne vastutus kõnealuses

liikmesriigis andmete töötlemisel. Iga liikmesriik teatab selle asutuse nime komisjonile.

5. Iga liikmesriik esitab mis tahes teabe, mida riiklikud järelevalveasutused on taotlenud, ning eelkõige annab viimastele teavet kooskõlas artikliga 28 ja artikli 29 lõikega 1 läbi viidud tegevustest, tagab neile juurdepääsu artikli 28 lõike 4 punktis c osutatud loeteludele ning oma registritele, nagu on osutatud artiklis 34, ning võimaldab neile igal ajal juurdepääsu oma ruumidele.

*Artikkel 42***Euroopa andmekaitseinspektori teostatav järelevalve**

1. Euroopa andmekaitseinspektor teostab järelevalvet selle üle, et korraldusasutuse tehtav isikuandmete töötlemine toimuks kooskõlas käesoleva määrusega. Seoses sellega kohaldatakse määruse (EÜ) nr 45/2001 artiklites 46 ja 47 osutatud kohustusi ja pädevusi.
2. Euroopa andmekaitseinspektor tagab, et vähemalt kord nelja aasta jooksul viiakse kooskõlas asjakohaste rahvusvaheliste auditeerimisstandarditega läbi korraldusasutuse poolt tehtavate isikuandmete töötlemise toimingute audit. Auditi tulemusel koostatud aruanne saadetakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, korraldusasutusele, komisjonile ja riiklikele järelevalveasutustele. Korraldusasutusele antakse võimalus teha enne aruande vastuvõtmist selle kohta märkusi.
3. Korraldusasutus edastab Euroopa andmekaitseinspektorile viimase nõutud teabe, võimaldab talle igal ajal juurdepääsu kõikidele dokumentidele ja artikli 34 lõikes 1 osutatud kirjetele ning oma ruumidele.

*Artikkel 43***Riiklike järelevalveasutuste ja Euroopa andmekaitseinspektori vaheline koostöö**

1. Riiklikud järelevalveasutused ja Euroopa andmekaitseinspektor, tegutsedes igaiüks oma pädevuse piires, teevad üksteisega oma kohustuste raames aktiivselt koostööd ning tagavad VISi ja riiklike süsteemide koordineeritud järelevalvet.
2. Tegutsedes igaiüks oma pädevuse piires, vahetavad nad asjakohast teavet, abistavad üksteist auditite ja kontrollide tegemisel, analüüsivad käesoleva määruse tõlgendamisel või kohaldamisel tekkivaid raskusi, uurivad sõltumatu järelevalvet või andmesubjekti õiguste teostamisega seotud probleeme, koostavad ühtlustatud ettepanekuid probleemide ühiseks lahendamiseks.

damiseks ning edendavad vajaduse korral teadlikkust andmekaitsealastest õigustest.

3. Riiklikud järelevalveasutused ja Euroopa andmekaitseinspektor kohtuvad sel eesmärgil vähemalt kaks korda aastas. Nende koosolekute kulude katmise ja korraldamise eest vastutab Euroopa andmekaitseinspektor. Esimesel koosolekul võetakse vastu töökord. Vastavalt vajadusele töötatakse ühiselt välja edasised töömeetodid.

4. Iga kahe aasta tagant saadetakse Euroopa Parlamendile, nõukogule, komisjonile ja korraldusasutusele ühine tegevusaruanne. Aruandes on esitatud iga liikmesriigi kohta peatükk, mille on koostanud selle liikmesriigi riiklik järelevalveasutus.

Artikkel 44

Andmekaitse üleminekuperioodil

Juhul kui komisjon delegeerib üleminekuperioodil vastavalt käesoleva määruse artikli 26 lõikele 4 oma kohustused teis(t)ele organi(te)le, tagab ta, et Euroopa andmekaitseinspektoril oleks õigus ja võimalus täita täiel määral oma ülesandeid, sealhulgas võimalus teha kohapealseid kontrollid või kasutada mis tahes teisi volitusi, mis Euroopa andmekaitseinspektorile on antud määruse (EÜ) nr 45/2001 artikliga 47.

VII PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

Artikkel 45

Komisjoni rakendusvolitused

1. Komisjon rakendab keske VISi, iga liikmesriigi riikliku liidese ning keske VISi ja riiklike liideste vahelise sideinfrastruktuuri niipea kui võimalik pärast käesoleva määruse, sealhulgas artikli 5 lõike 1 punktis c osutatud biomeetriliste andmete töötlemiseks vajalike funktsioonide jõustumist.

2. Keske viisainfosüsteemi, riiklike liideste ning keske VISi ja riiklike liideste vahelise sideinfrastruktuuri tehniliseks rakendamiseks vajalikud meetmed võetakse vastu artikli 49 lõikes 2 osutatud korras, eelkõige järgmistel eesmärkidel:

- a) andmete sisestamiseks ja viisataotluste linkimiseks kooskõlas artikliga 8;
- b) andmetele juurdepääsuks kooskõlas artikliga 15 ja artiklitega 17 kuni 22;

c) andmete muutmiseks, kustutamiseks ja ennetähtaegseks kustutamiseks kooskõlas artiklitega 23 kuni 25;

d) registrite pidamiseks ja nendele juurdepääsuks kooskõlas artikliga 34;

e) artiklis 16 osutatud konsulteerimismehhanismi ja menetluste rakendamiseks.

Artikkel 46

Schengeni konsultatsioonivõrgu tehniliste funktsioonide integreerimine

Artiklis 16 osutatud konsulteerimismehhanism asendab Schengeni konsultatsioonivõrgu artikli 49 lõikes 3 osutatud korras määratletud kuupäeval, kui kõik käesoleva määruse jõustumise kuupäeval Schengeni konsultatsioonivõrku kasutavad liikmesriigid on teatanud õiguslikest ja tehnilistest meetmetest seoses VISi kasutamisega keskasutustega konsulteerimise eesmärgil viisataotluste küsimustes vastavalt Schengeni konventsiooni artikli 17 lõikele 2.

Artikkel 47

Edastamise alustamine

Liikmesriigid teatavad komisjonile, et nad on võtnud vajalikud tehnilised ja õiguslikud meetmed artikli 5 lõikes 1 osutatud andmete riikliku liidese kaudu kesksesse VISi edastamiseks.

Artikkel 48

Toimimise algus

1. Komisjon määrab VISi töölerakendamise kuupäeva, kui

a) artikli 45 lõikes 2 osutatud meetmed on võetud;

b) komisjon on teatanud komisjoni ja liikmesriikide poolt tehtud VISi põhjaliku testimise edukast lõpuleviimisest;

c) liikmesriigid on pärast tehniliste meetmete valideerimist teatanud komisjonile, et nad on võtnud vajalikud tehnilised ja õiguslikud meetmed artikli 5 lõikes 1 osutatud andmete kogumiseks ja VISi edastamiseks kõigi esimeses, lõike 4 kohaselt kindlaks määratud piirkonnas esitatud taotluste jaoks, sealhulgas meetmed andmete kogumiseks ja/või edastamiseks teise liikmesriigi eest.

2. Komisjon teavitab Euroopa Parlamenti tehtud testi tulemustest kooskõlas lõike 1 punktiga b.

3. Kõigi teiste piirkondade puhul määrab komisjon kindlaks kuupäeva, millest alates artikli 5 lõikes 1 osutatud andmete edastamine muutub kohustuslikuks, kui liikmesriigid on teatanud komisjonile, et nad on võtnud vajalikud tehnilised ja õiguslikud meetmed artikli 5 lõikes 1 osutatud andmete kogumiseks ja VISi edastamiseks kõigi asjaomases piirkonnas esitatud taotluste jaoks, sealhulgas meetmed andmete kogumiseks ja/või edastamiseks teise liikmesriigi eest. Enne seda kuupäeva võivad liikmesriigid VISi tööle rakendada mis tahes nimetatud piirkonnas, niipea kui nad on komisjonile teatanud, et nad on võtnud vajalikud tehnilised ja õiguslikud meetmed vähemalt artikli 5 lõike 1 punktides a ja b osutatud andmete kogumiseks ja VISi edastamiseks.

4. Lõigetes 1 ja 3 osutatud piirkonnad määratakse kindlaks artikli 49 lõikes 3 osutatud korras. Kõnealuste piirkondade kindlaksmääramise kriteeriumideks on ebaseadusliku sisserände oht, liikmesriigi sisejulgeolekut ähvardavad ohud ja biomeetriliste andmete kogumise otstarbekus kõikjal kõnealuses piirkonnas.

5. Komisjon avaldab iga piirkonna puhul VISi töölerakendamise kuupäeva *Euroopa Liidu Teatajas*.

6. Ükski liikmesriik ei saa tutvuda teiste liikmesriikide poolt VISi edastatud andmetega enne, kui kõnealune liikmesriik või teda esindav teine liikmesriik alustab andmete sisestamist kooskõlas lõigete 1 ja 3.

Artikkel 49

Komitee

1. Komisjoni abistab Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. detsembri 2006. aasta määruse (EÜ) nr 1987/2006 (mis käsitleb teise põlvkonna Schengeni infosüsteemi (SIS II) loomist, toimimist ja kasutamist) ⁽¹⁾ artikli 51 lõikega 1 loodud komitee.

2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 4 ja 7.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 4 lõike 3 tähenduses kehtestatakse kaks kuud.

3. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.

Tähtajaks otsuse 1999/468/EÜ artikli 5 lõike 6 tähenduses kehtestatakse kaks kuud.

Artikkel 50

Järelevalve ja hindamine

1. Korraldusasutus kannab hoolt, et oleks kehtestatud menetlused, mille abil jälgida VISi toimimist, võrreldes selleks tulemusi, kulutasuvust, turvalisust ja teenuste kvaliteeti seatud eesmärkidega.

2. Tehnilise hoolduse eesmärkidel on korraldusasutusel juurdepääs vajalikule teabele, mis on seotud VISis tehtud töötlemis-toimingutega.

3. Kaks aastat pärast seda, kui VIS on hakanud toimima, ning seejärel iga kahe aasta tagant esitab korraldusasutus Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande VISi tehnilise toimimise, sealhulgas turvalisuse kohta.

4. Kolm aastat pärast seda, kui VIS on hakanud toimima, ning seejärel iga nelja aasta tagant esitab komisjon üldhinnangu VISi kohta. Nimetatud üldhinnangus võrreldakse saavutatud tulemusi seatud eesmärkidega, hinnatakse tegevuse aluspõhimõtete kehtivust, käesoleva määruse kohaldamist VISi suhtes, VISi turvalisust, artiklis 31 osutatud sätete kasutamist ja mis tahes mõjusid tulevastele toimingutele. Komisjon edastab hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

5. Enne artikli 18 lõikes 2 osutatud ajavahemike lõppu esitab komisjon aruande tehniliste edusammude kohta sõrmejälgede kasutamisel välispiiridel ja selle mõju kohta otsingute kestusele viisakleebise numbri alusel koos viisaomaniku sõrmejälgede kontrolliga ja selle kohta, kas kõnealuse otsingu oodatav kestus hõlmab ülemäära ooteaega piiripunktides. Komisjon edastab hinnangu Euroopa Parlamendile ja nõukogule. Kõnealusele hinnangule tuginedes võib Euroopa Parlament või nõukogu kutsuda komisjoni üles tegema vajaduse korral asjakohaseid ettepanekuid käesoleva määruse muutmiseks.

6. Liikmesriigid annavad korraldusasutusele ja komisjonile lõigetes 3, 4 ja 5 osutatud aruannete koostamiseks vajalikku teavet.

7. Korraldusasutus annab komisjonile lõikes 4 osutatud üldhinnangu koostamiseks vajalikku teavet.

⁽¹⁾ ELT L 381, 28.12.2006, lk 4.

8. Üleminekuperioodil, enne kui korraldusasutus asub oma ülesandeid täitma, vastutab komisjon lõikes 3 osutatud aruannete koostamise ja esitamise eest.

Artikkel 51

Jõustumine ja kohaldamine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates artikli 48 lõikes 1 osutatud kuupäevast.

3. Artikleid 26, 27, 32, 45, artikli 48 lõikeid 1, 2 ja 4 ning artiklit 49 kohaldatakse alates 2. septembrist 2008.

4. Artikli 26 lõikes 4 osutatud üleminekuperioodi jooksul käsitatakse käesolevas määruses sisalduvaid viiteid korraldusasutusele viidetena komisjonile.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides kooskõlas Euroopa Ühenduse asutamislepinguga.

Strasbourg, 9. juuli 2008.

Euroopa Parlamendi nimel

president

H.-G. PÖTTERING

Nõukogu nimel

eesistuja

J.-P. JOUYET

*LISA***Artikli 31 lõikes 2 osutatud rahvusvaheliste organisatsioonide loetelu**

1. ÜRO organisatsioonid (nt UNHCR)
 2. Rahvusvaheline Migratsiooniorganisatsioon (IOM)
 3. Rahvusvaheline Punase Risti Komitee
-